KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2022/756

2021 m. rugsėjo 30 d.

dėl priemonių SA.32014, SA.32015, SA.32016 (2011/C) (ex 2011/NN), kurias Italija ir Sardinijos regiono administracija taikė bendrovei „Saremar“

(pranešta dokumentu Nr. C(2021) 6990)

(Tekstas autentiškas tik italų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pagal pirmiau nurodytą (-as) nuostatą (-as) ([1]) paprašiusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabų ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 1999 m. rugpjūčio 6 d. Komisija nusprendė pradėti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą dėl pagalbos, išmokėtos remiantis pradinėmis viešojo paslaugų pirkimo sutartimis (toliau – pradiniai susitarimai) šešioms įmonėms, tuo metu sudariusioms „Tirrenia“ grupę ([2]).

(2) Tyrimo etape Italijos valdžios institucijos paprašė „Tirrenia“ grupės bylą išskaidyti, kad galutinis sprendimas pirmiausia būtų priimtas tik dėl įmonės „Tirrenia di Navigazione“ (toliau – bendrovė „Tirrenia“). Šis prašymas buvo motyvuojamas Italijos valdžios institucijų planu pradėti grupės privatizavimą nuo bendrovės „Tirrenia“ ir ketinimu paspartinti procesą šios bendrovės atžvilgiu.

(3) Italijos valdžios institucijų prašymą Komisija patenkino ir Sprendimu 2001/851/EB ([3]) užbaigė dėl bendrovei „Tirrenia“ skirtos pagalbos pradėtą procedūrą. Pagalba buvo pripažinta suderinama su sąlyga, kad Italijos valdžios institucijos įvykdys tam tikrus įsipareigojimus.

(4) Sprendimu 2005/163/EB ([4]) (toliau – 2004 m. sprendimas) Komisija pripažino, kad kompensacija, skirta „Tirrenia“ grupės bendrovėms ([5]) (išskyrus bendrovę „Tirrenia“), iš dalies su vidaus rinka suderinama; iš dalies suderinama, jeigu Italijos valdžios institucijos įvykdys tam tikrus įsipareigojimus; iš dalies su vidaus rinka nesuderinama. 2004 m. sprendime, pagrįstame 1992–2001 m. apskaitos duomenimis, buvo numatytos sąlygos, skirtos užtikrinti, kad kompensacija būtų suderinama per visą pradinių susitarimų galiojimo laiką (t. y. iki 2008 m.).

(5) 2009 m. kovo 4 d. sprendimu bylose T-265/04, T-292/04 ir T-504/04 ([6]) Bendrasis Teismas 2004 m. sprendimą panaikino.

([1]) OL C 28, 2012 2 1, p. 18 ir OL C 84, 2013 3 22, p. 58.

([2]) OL C 306, 1999 10 23, p. 2. Buvusią „Tirrenia“ grupę sudarė bendrovės „Tirrenia di Navigazione S.p.A.“, „Adriatica S.p.A.“, „Caremar S.p.A.“ („Campania Regionale Marittima“), „Saremar S.p.A.“ („Sardegna Regionale Marittima“), „Siremar S.p.A.“ („Sicilia Regionale Marittima“) ir „Toremar S.p.A.“ („Toscana Regionale Marittima“).

([3]) 2001 m. birželio 21 d. Komisijos sprendimas 2001/851/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Italija skyrė laivybos kompanijai „Tirrenia di Navigazione“ (OL L 318, 2001 12 4, p. 9).

([4]) 2004 m. kovo 16 d. Komisijos sprendimas 2005/163/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Italija išmokėjo laivybos kompanijoms *Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar* ir *Toremar* (*Tirrenia* grupė) (OL L 53, 2005 2 26, p. 29).

([5]) Konkrečiai – bendrovėms „Adriatica“, „Caremar“, „Siremar“, „Saremar“ ir „Toremar“.

([6]) Sprendimas *Tirrenia di Navigazione* / *Komisija*, sujungtos bylos T-265/04, T-292/04 ir T-504/04, ECLI:EU:T:2009:48.

(6) 2011 m. spalio 5 d. Sprendimu C(2011) 6961 (toliau – 2011 m. sprendimas) ([7]) Komisija pradėjo oficialią Italijos priimtų priemonių, skirtų buvusios „Tirrenia“ grupės bendrovėms, tyrimo procedūrą. Be kita ko, buvo tiriamos bendrovei „Sardegna Regionale Marittima“ (toliau – bendrovė „Saremar“) už įvairių jūrų maršrutų eksploatavimą nuo 2009 m. sausio 1 d. suteiktos kompensacijos ir kitos šiai bendrovei taikytos priemonės.

(7) 2011 m. sprendimas paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Komisija paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti pastabų dėl nagrinėjamų priemonių.

(8) 2012 m. lapkričio 7 d. Komisija išplėtė tyrimo aprėptį, be kita ko, į jį įtraukdama tam tikras paramos priemones, kurias bendrovei „Saremar“ taikė Sardinijos regionas. 2012 m. gruodžio 19 d. Komisija priėmė iš dalies pakeistą to sprendimo versiją ([8]) (Komisijos sprendimas C(2012) 9452, toliau – 2012 m. sprendimas).

(9) 2012 m. sprendimas paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([9]). Komisija paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti pastabų dėl nagrinėjamų priemonių.

(10) 2013 m. gegužės 14 d. raštu Sardinijos regionas kreipėsi į Komisiją su prašymu atskirti bendrovei „Saremar“ taikytas priemones nuo 2011 m. ir 2012 m. sprendimais pradėtos oficialios tyrimo procedūros ir joms teikti pirmenybę, nes bendrovė netrukus turėjo būti privatizuojama.

(11) Komisija Sardinijos valdžios institucijų prašymą patenkino ir Sprendimu (ES) 2018/261 ([10]) (toliau – 2014 m. sprendimas) užbaigė dėl tam tikrų priemonių, kurias Sardinijos regionas taikė bendrovei „Saremar“, pradėtą oficialią tyrimo procedūrą. 2014 m. sprendime buvo įvertintos keturios iš penkių priemonių, kurias Sardinijos regionas taikė bendrovei „Saremar“, išskyrus projektą „Bonus Sardo – Vacanza“ (žr. šio sprendimo 29 konstatuojamąją dalį).

(12) Bendrovė „Saremar“ ir Sardinijos regionas Bendrajam Teismui pateikė ieškinius dėl 2014 m. sprendimo panaikinimo. 2017 m. balandžio 6 d. sprendimais bylose T-219/14 ([11]) ir T-220/14 ([12]) Bendrasis Teismas šiuos ieškinius atmetė. Kadangi nei bendrovė „Saremar“, nei Sardinijos regionas šių teismo sprendimų neskundė, jie įsiteisėjo.

(13) Sprendimu (ES) 2020/1411 ([13]) Komisija baigė „Tirrenia“ grupės įmonių (išskyrus bendrovę „Tirrenia“) veiklos 1992–2008 m. laikotarpiu tyrimą. Komisija padarė išvadą, kad jūrų kabotažo transporto paslaugoms teikti suteikta pagalba yra esama pagalba, o tarptautinio jūrų transporto paslaugoms teikti suteikta pagalba atitinka 2011 m. visuotinės ekonominės svarbos paslaugų (toliau – VESP) bendrąsias nuostatas (toliau – 2011 m. VESP bendrosios nuostatos) ([14]).

(14) Sprendimu (ES) 2020/1412 ([15]) Komisija baigė 2009–2020 m. bendrovei „Tirrenia“ ir jį įsigijusiai bendrovei CIN taikytų priemonių oficialią tyrimo procedūrą.

([7]) OL C 28, 2012 2 1, p. 18.
([8]) Visi pakeitimai susiję su priemonėmis, taikytomis bendrovei „Saremar“.
([9]) OL C 84, 2013 3 22, p. 58.
([10]) 2014 m. sausio 22 d. Komisijos sprendimas (ES) 2018/261 dėl pagalbos priemonių SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C), SA.32016 (2011/C), kurias Sardinijos regiono administracija taikė bendrovei „Saremar“ (pranešta dokumentu Nr. (2013) 9101) (OL L 49, 2018 2 22, p. 22).
([11]) Sprendimas *Regione autonoma della Sardegna / Komisija*, T-219/14, ECLI:EU:T:2017:266.
([12]) Sprendimas *Saremar / Komisija*, T-220/14, ECLI:EU:T:2017:267.
([13]) 2020 m. kovo 2 d. Komisijos sprendimas (ES) 2020/1411 dėl valstybės pagalbos Nr. C 64/99 (ex NN 68/99), kurią Italija suteikė laivybos bendrovėms „Adriatica“, „Caremar“, „Siremar“, „Saremar“ ir „Toremar“ („Tirrenia“ grupei) (OL L 332, 2020 10 12, p. 1).
([14]) Komisijos komunikatas „Europos Sąjungos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma (OL C 8, 2012 1 11, p. 15).
([15]) 2020 m. kovo 2 d. Komisijos sprendimas (ES) 2020/1412 dėl priemonių SA.32014, SA.32015, SA.32016 (11/C) (ex 11/NN), kurias Italija taikė bendrovei „Tirrenia di Navigazione“ ir ją įsigijusiai bendrovei „Compagnia Italiana di Navigazione“ (OL L 332, 2020 10 12, p. 45).

(15) Sprendimu (ES) 2021/4268 ([16]) ir Sprendimu (ES) 2021/4271 ([17]) Komisija baigė nuo 2009 m. bendrovėms „Siremar“ ir „Toremar“ bei jas įsigijusioms bendrovėms taikytų priemonių oficialią tyrimo procedūrą.

(16) Šis sprendimas susijęs tik su tomis 2011 m. sprendime ir 2012 m. sprendime nurodytomis bendrovei „Saremar“ taikytomis priemonėmis, kurios nebuvo nagrinėjamos 2014 m. sprendime (kaip paaiškinta 28 ir 29 konstatuojamosiose dalyse). Visas likusias priemones, kurioms taikomas 2011 m. sprendimas ir 2012 m. sprendimas, Komisija nagrinės atskiruose sprendimuose (bylos numeriai – SA.32014, SA.32015 ir SA.32016). Tos likusios priemonės yra susijusios su kitomis buvusios „Tirrenia“ grupės bendrovėmis (t. y. „Caremar“ ir „Laziomar“).

2. **BENDROSIOS APLINKYBĖS IR TIRIAMŲ PRIEMONIŲ APIBŪDINIMAS**

2.1. **Bendrosios aplinkybės**

2.1.1. *Pradiniai susitarimai*

(17) Iš pradžių „Tirrenia“ grupė priklausė Italijos valstybei: ši ją valdė per bendrovę „Finanziaria per i Settori Industriale e dei Servizi S.p.A“ (toliau – bendrovė „Fintecna“) ([18]); grupę sudarė šešios bendrovės – „Tirrenia“, „Adriatica“, „Caremar“, „Saremar“, „Siremar“ ir „Toremar“. Pagal atskiras viešojo paslaugų pirkimo sutartis, sudarytas su Italijos valstybe 1991 m. ir galiojusias dvidešimt metų (nuo 1989 m. sausio mėn. iki 2008 m. gruodžio mėn.), šios bendrovės teikė jūrų transporto paslaugas. Bendrovė „Fintecna“ valdė 100 % bendrovės „Tirrenia“ akcinio kapitalo. Bendrovei „Tirrenia“ visiškai priklausė bendrovės „Adriatica“, „Caremar“, „Siremar“, „Saremar“ ir „Toremar“ (toliau kartu – regioninės bendrovės). 2004 m. su bendrove „Tirrenia“ susijungė bendrovė „Adriatica“, teikusi paslaugas įvairiais Italiją su Albanija, Kroatija, Graikija ir Juodkalnija jungiančiais maršrutais.

(18) Pradiniais susitarimais buvo siekiama užtikrinti daugelio jūrų susisiekimo tarp žemyninės Italijos dalies ir Sicilijos, Sardinijos bei kitų mažesnių Italijos salų paslaugų reguliarumą ir patikimumą. Šiuo tikslu Italijos valstybė teikė finansinę paramą, tiesiogiai skirdama subsidijas kiekvienai „Tirrenia“ grupės bendrovei.

(19) Pagal pradinį susitarimą su valstybe bendrovė „Saremar“ vykdė tik vietos kabotažą tarp Sardinijos ir į šiaurės rytus bei pietvakarius nuo jos esančių salų ir tarptautinį susisiekimą su Korsika.

2.1.2. *Pradinių susitarimų galiojimo pratęsimas*

(20) Pradinių susitarimų, įskaitant bendrovei „Saremar“ taikomą susitarimą, galiojimas buvo pratęstas tris kartus.

(21) Pirmąkart pradinių susitarimų, turėjusių nustoti galioti 2008 m. gruodžio 31 d., galiojimas pratęstas iki 2009 m. gruodžio 31 d. 2008 m. gruodžio 30 d. Dekreto įstatymo Nr. 207, kurį pakeitė 2009 m. vasario 27 d. Įstatymas Nr. 14, 26 straipsniu.

(22) Antrąkart – 2009 m. rugsėjo 25 d. Dekreto įstatymo Nr. 135 (toliau – Dekretas įstatymas Nr. 135/2009), kurį pakeitė 2009 m. lapkričio 20 d. Įstatymas Nr. 166 (toliau – 2009 m. įstatymas), 19b straipsniu, kur nustatyta, kad, atsižvelgiant į „Tirrenia“ grupės bendrovių privatizavimą, patronuojančiosios bendrovės „Tirrenia“ valdytos regioninių bendrovių (išskyrus bendrovę „Siremar“) akcijos bus perduotos tokia tvarka:

a) bendrovė „Caremar“ – Kampanijos regionui. Veikiantį susisiekimo su Poncos salomis verslą Kampanijos regionas vėliau perdavė Lacijaus regionui (tokiu būdu buvo įsteigta bendrovė „Laziomar“) ([19]);

b) bendrovė „Saremar“ – Sardinijos regionui;

([16]) Dar nepaskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
([17]) Dar nepaskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
([18]) Ekonomikos ir finansų ministerijai visiškai priklausanti bendrovė „Fintecna“ specializuojasi akcijų paketų valdymo ir privatizavimo srityse, taip pat įgyvendina projektus, skirtus pramoninių, finansinių ar organizacinių sunkumų patiriančioms įmonėms racionalizuoti ir restruktūrizuoti.
([19]) Šis perdavimas oficialiai įformintas 2011 m. birželio 1 d.

c) bendrovė „Toremar“ – Toskanos regionui.

(23) 2009 m. įstatyme taip pat buvo nustatyta, kad Italijos valstybė naujus susitarimus su bendrovėmis „Tirrenia“ ir „Siremar“ sudarys iki 2009 m. gruodžio 31 d. Be to, regioninės paslaugos bus įtvirtintos naujose viešojo paslaugų pirkimo sutartyse, kurias bendrovės „Saremar“, „Toremar“ ir „Caremar“ su atitinkamų regionų valdžios institucijomis suderins iki 2009 m. gruodžio 31 d. (su Sardinija ir Toskana) ir 2010 m. vasario 28 d. (su Kampanija ir Lacijumi). Bus skelbiami konkursai dėl naujų susitarimų arba viešojo paslaugų pirkimo sutarčių su pačiomis bendrovėmis. Nauji kiekvienos iš šių bendrovių savininkai vėliau pasirašys atitinkamus susitarimus arba viešojo paslaugų pirkimo sutartis. ([20])

(24) Tuo tikslu 2009 m. įstatymu pradinių susitarimų (įskaitant bendrovei „Saremar“ taikomą susitarimą) galiojimas buvo dar kartą pratęstas: nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2010 m. rugsėjo 30 d.

(25) Galiausiai 2010 m. spalio 1 d. Įstatyme Nr. 163, kuriuo pakeistas 2010 m. rugpjūčio 5 d. Dekretas įstatymas Nr. 125 (toliau – 2010 m. įstatymas), buvo nustatytas dar vienas pradinių susitarimų (įskaitant bendrovei „Saremar“ taikomą susitarimą) pratęsimas: nuo 2010 m. spalio 1 d. iki bendrovių „Tirrenia“ ir „Siremar“ privatizavimo procesų užbaigimo.

2.1.3. *2014 m. sprendimo įgyvendinimas*

(26) 2014 m. sprendimu dvi bendrovei „Saremar“ taikytas pagalbos priemones Komisija pripažino nesuderinamomis su vidaus rinka, o kitas dvi – nesančiomis valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Todėl Komisija nurodė susigrąžinti:

a) 10 mln. EUR kompensaciją, sumokėtą bendrovei „Saremar“ už dviejų papildomų maršrutų, jungiančių Sardiniją su žemynine dalimi, eksploatavimą;

b) planuotą 6 099 961 EUR rekapitalizaciją (iš šios sumos bendrovei „Saremar“ jau buvo išmokėta 824 309,69 EUR).

(27) Italija 2014 m. sprendimą įgyvendino, nors tuo metu, kai jis buvo priimtas, tam tikros procedūros dar nebuvo baigtos. Visų pirma:

a) 2015 m. balandžio 10 d. raštu Italijos valdžios institucijos pranešė, kad 2015 m. sausio 15 d. *Tribunale di Cagliari* nusprendė, jog bendrovės „Saremar“ atžvilgiu bus pradėta procedūra *concordato preventivo*. Šia procedūra buvo siekiama parduoti visą bendrovės „Saremar“ turtą ir patenkinti kreditorių reikalavimus, nuo tam tikros dienos (iš pradžių nustatyta 2015 m. gruodžio 31 d.) bendrovei „Saremar“ nebetęsiant veiklos. Su valstybės pagalba susiję reikalavimai buvo įregistruoti atitinkama eilės tvarka ir į juos buvo įtrauktos iki 2014 m. liepos 1 d. susikaupusios 11 131 231,60 EUR susigrąžinimo palūkanos. Ši data yra diena, kurią bendrovė „Saremar“ paprašė jai pradėti taikyti procedūrą *concordato preventivo*, dėl kurios pagal Italijos teisę sustabdomas palūkanų skaičiavimas ([21]);

b) 2015 m. spalio 28 d. raštu Italijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad dėl bendrovės „Saremar“ laivų pardavimo ir jos vykdomų viešųjų paslaugų įsipareigojimų perleidimo bus skelbiami atskiri konkursai. Jos taip pat atsiuntė 2015 m. liepos 22 d. *Tribunale di Cagliari* priimtą dekretą, kuriuo procedūra *concordato preventivo* patvirtinta (*omologazione*), ir informavo Komisiją, kad susidomėjimą „Saremar“ laivais pareiškė aštuonios bendrovės. 2016 m. sausio 21 d. raštu Italijos valdžios institucijos patvirtino, kad bendrovė „Saremar“ veiklą vykdys tik iki 2016 m. kovo 31 d. Jos taip pat pranešė, kad bendrovės „Saremar“ laivai buvo parduoti bendrovei „Delcoservizi Srl“ (toliau – bendrovė „Delcoservizi“), faktinį perdavimą atliekant iki 2016 m. balandžio 30 d., o viešojo paslaugų pirkimo sutarties sudarymo procedūra tebevyksta, nes susidomėjimą pareiškė dvi bendrovės;

c) 2016 m. gegužės 19 d. raštu Italijos valdžios institucijos pranešė, kad viešojo paslaugų pirkimo sutartis buvo sudaryta su bendrove „Delcomar Srl“ (toliau – bendrovė „Delcomar“). Todėl 2016 m. kovo 31 d. bendrovė „Saremar“ nutraukė visų jūrų transporto jungčių eksploatavimą, o nuo 2016 m. balandžio 1 d. viešąją paslaugą pradėjo teikti bendrovė „Delcomar“. Italijos valdžios institucijos taip pat informavo Komisiją, kad po bendrovės „Saremar“ turto perdavimo, kuris taip pat įvyko 2016 m. kovo 31 d., Sardinijos regiono taryba 2016 m. balandžio 22 d. sprendimu Nr. 24/23 nurodė bendrovę „Saremar“ likviduoti. Tame sprendime regiono taryba pažymėjo, kad 2016 m. kovo 31 d. bendrovė „Saremar“ nutraukė visą veiklą, todėl ji nebeturėjo jokio tikslo ir turėjo būti likviduota, o regionas paskyrė naują likvidatorių;

([20]) Dekreto įstatymo Nr. 135/2009 19b straipsnio 10 dalis.

([21]) Žr. 2019 m. liepos 23 d. Komisijos pranešimo dėl neteisėtos ir nesuderinamos valstybės pagalbos susigrąžinimo (C 247/1) 130 ir 133 punktus.

d) 2016 m. liepos 20 d. raštu Italijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad, atsižvelgiant į lėšas, gautas likvidavus bendrovės „Saremar“ turtą, ir įsipareigojimų sąrašą, su valstybės pagalba susijusiems reikalavimams vykdyti galima skirti tik 4 452 226,42 EUR (maždaug 40 % mokėtinų sumų). Be to, jos patvirtino, kad bendrovė „Saremar“ atleidžia visus savo darbuotojus ir bus išbraukta iš įmonių registro, kai tik bus baigtas jos likvidavimas, o tarp turto pardavėjo (bendrovės „Saremar“) ir pirkėjo (bendrovės „Delcoservizi“) nėra jokių sąsajų. Galiausiai 2017 m. liepos 17 d. raštu Italijos valdžios institucijos pateikė įrodymų, kad bendrovės „Saremar“ likvidatoriai regionui sumokėjo 4 452 226,42 EUR.

2.2. **Priemonės, kurioms taikomi 2011 ir 2012 m. sprendimai**

(28) Atliekant oficialią tyrimo procedūrą, pradėtą pagal 2011 ir 2012 m. sprendimus, buvo vertinamos šios priemonės:

1) kompensacija, sumokėta už VESP teikimą pratęsus pradinius susitarimus (1 priemonė);

2) neteisėtas sanavimo pagalbos bendrovėms „Tirrenia“ ir „Siremar“ teikimo pratęsimas (2 priemonė);

3) buvusios „Tirrenia“ grupės įmonių privatizavimas ([22]) (3 priemonė);

4) kompensacija už VESP teikimą pagal būsimus susitarimus ir (arba) viešojo paslaugų pirkimo sutartis (4 priemonė);

5) švartavimosi pirmenybė (5 priemonė);

6) 2010 m. įstatyme nustatytos priemonės (6 priemonė);

7) penkios papildomos priemonės, kurias Sardinijos regionas taikė bendrovei „Saremar“ (7 priemonė).

(29) 2014 m. sprendimu Komisija baigė keturių iš penkių Sardinijos regiono patvirtintų priemonių, taikytų bendrovei „Saremar“ (pirmiau nurodytų kaip 7 priemonė), oficialią tyrimo procedūrą. Tačiau ji nepadarė išvados dėl penktos priemonės: projekto „Bonus Sardo – Vacanza“ ([23]). Todėl bendrovės „Saremar“ atžvilgiu Komisija dar nenusprendė dėl 1, 3, 4, 5, 6 priemonių ir projekto „Bonus Sardo – Vacanza“ suderinamumo su vidaus rinka.

3. **PAGALBOS GAVĖJO LIKVIDAVIMAS IR EKONOMINIO TĘSTINUMO NEBUVIMAS**

(30) Komisija primena, kad SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatyta jos vykdomo naujų pagalbos priemonių *ex ante* tikrinimo sistema, siekiama išvengti su vidaus rinka nesuderinamos pagalbos teikimo ([24]). Nesuderinamos pagalbos susigrąžinimo klausimu Teisingumo Teismas nuosekliai laikosi nuomonės, kad Komisijos teisės nurodyti valstybėms narėms susigrąžinti pagalbą, kurią ji laiko nesuderinama su vidaus rinka, tikslas – panaikinti konkurencijos iškraipymą, atsirandantį dėl konkurencinio pranašumo, kuriuo naudojasi pagalbos gavėjas, ir taip atkurti padėtį, buvusią iki pagalbos išmokėjimo ([25]). Jei grąžinti pagalbos bendrovė negali, vykdydama susigrąžinimą atitinkama valstybė narė turi pradėti tokios bendrovės likvidavimą ([26]), t. y. nutraukti jos veiklą ir parduoti jos turtą rinkos sąlygomis.

(31) Kitaip tariant, pagrindinis valstybės pagalbos kontrolės sistemos tikslas – neleisti teikti nesuderinamos valstybės pagalbos. Todėl, jei išmokėjus neteisėtą ir nesuderinamą valstybės pagalbą konkurencija vidaus rinkoje iškraipoma, reikia užtikrinti, kad būtų atkurta padėtis, buvusi iki konkurencijos iškraipymo, prireikus likviduojant pagalbos gavėją.

([22]) Jį sudaro atidėtasis bendrovės CIN mokėtinos pirkimo kainos dalies už bendrovės „Tirrenia“ verslo padalinio įsigijimą mokėjimas ir keletas įtariamų papildomų pagalbos priemonių, susijusių su bendrovės „Siremar“ verslo padalinio privatizavimu (pvz., valstybės priešpriešinė garantija ir įnašas didinant bendrovės „CdI“ kapitalą).

([23]) 2014 m. sprendime nurodyta, kad šis projektas bus vertinamas priimant atskirą sprendimą.

([24]) 2020 m. kovo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vodafone Magyarország*, C-75/18, ECLI:EU:C:2020:139, 19 punktas.

([25]) 2012 m. gruodžio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Ispanija (Magefesa II)*, C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, 105 punktas.

([26]) 2018 m. sausio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Graikija (United Textiles)*, C-363/16, ECLI:EU:C:2018:12, 36 punktas.

(32) Atsižvelgdama į tai, Komisija pažymi, kad 28 ir 29 konstatuojamosiose dalyse nurodytos dar neįgyvendintos priemonės yra susijusios su likviduojama bendrove „Saremar“ (1 priemonė ir projektas „Bonus Sardo – Vacanza“), bendrovės „Saremar“ teisių ir pareigų perėmėjais po jos privatizavimo (3 ir 4 priemonės) arba bendrove „Saremar“ ir teisių bei pareigų perėmėjais (5 ir 6 priemonės). Tačiau bendrovės „Saremar“ privatizavimas nevyko taip, kaip buvo aprašyta ir preliminariai įvertinta 2012 m. sprendimo 149 ir 150, 238–246, 305 ir 306 konstatuojamosiose dalyse. Vietoje to bendrovė „Saremar“ buvo likviduota, o dėl jos turto ir viešojo paslaugų pirkimo sutarties paskelbti atskiri konkursai.

(33) Pagal Italijos teisę ([27]), kai bendrovė likviduojama, jos turtas parduodamas, o iš pardavimo gautos lėšos kreditoriams pervedamos pagal jų reikalavimų eiliškumą įsipareigojimų sąraše. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Komisija pirma turi nustatyti, ar tęsti bendrovės „Saremar“ veiklos tyrimą vis dar tikslinga. Jei taip nėra, remdamasi Teisingumo Teismo praktika, ji turi nustatyti, ar tarp bendrovės „Saremar“ ir kitų bendrovių gali būti ekonominis tęstinumas.

(34) Dėl bendrovės „Saremar“ Komisija visų pirma pažymi, kad po 2014 m. sprendimo bendrovės „Saremar“ atžvilgiu 2015 m. sausio 15 d. buvo pradėta procedūra *concordato preventivo* ir buvo paskirtas likvidatorius. Pagal Italijos teisę *concordato preventivo* yra procedūra, kuria paprastai siekiama užtikrinti bendrovės veiklos tęstinumą. Tačiau Komisija pažymi, kad šiuo atveju bendrovės atžvilgiu buvo pradėta *concordato preventivo con cessione dei beni*, t. y. su kreditoriais sutarta likvidavimo procedūra, kurios tikslas – parduoti bendrovės turtą ir nutraukti jos veiklą, ją tęsiant tik laikinai. Šios procedūros vykdymą prižiūrintis teisėjas kreditorių susitarimą turi patvirtinti. Šiuo atveju Komisija pažymi, kad 2015 m. liepos 22 d. *Tribunale di Cagliari* bendrovės „Saremar“ kreditorių susitarimą patvirtino, leisdamas veiklą tęsti iki 2015 m. gruodžio 31 d. (žr. 27 konstatuojamąją dalį). Todėl Komisija mano, kad vien iš pasirinktos procedūros galima spręsti, kad jai pasibaigus bendrovė „Saremar“ pasitrauks iš rinkos.

(35) Ir iš tiesų, kaip Komisija pažymi, 2016 m. kovo 31 d. bendrovė „Saremar“ nutraukė visą ekonominę veiklą (žr. 27 konstatuojamąją dalį), įskaitant keltų paslaugų teikimą maršrutais, kurie buvo eksploatuojami pagal viešojo paslaugų pirkimo sutartį. Nuo tos dienos viešojo paslaugų pirkimo sutartis buvo pavesta vykdyti bendrovei „Delcomar“. Tuo pat metu jos laivai buvo parduoti bendrovei „Delcoservizi“. Pardavus bendrovės „Saremar“ turtą, 2016 m. balandžio 22 d. Sardinijos regiono taryba sprendimu Nr. 24/23 nurodė bendrovę „Saremar“ likviduoti.

(36) Be to, 2014 m. sprendimą Italija įgyvendino tinkamai, nors ir pavėluotai. Į bendrovės įsipareigojimų sąrašą su valstybės pagalba susijęs 10 824 309,69 EUR reikalavimas ir susigrąžinimo palūkanos buvo įregistruoti tinkamai. Pardavus bendrovės „Saremar“ turtą, Italijai buvo galima sumokėti tik maždaug 4,4 mln. EUR iš šios sumos. Tačiau kadangi bendrovės „Saremar“ nemokumo procedūra baigėsi jos likvidavimu ir ji nebevykdo jokios veiklos ([28]), 2017 m. rugsėjo 13 d. Italijai išsiųstu raštu Komisija susigrąžinimo procedūrą preliminariai nutraukė.

(37) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija pažymi, kad bendrovė „Saremar“ jau daugiau kaip penkerius metus nevykdo jokios ekonominės veiklos, jos turtas parduotas, darbuotojai atleisti, o užbaigus likvidavimo procedūrą ji bus išbraukta iš įmonių registro. Jei dėl 28 ir 29 konstatuojamosiose dalyse nurodytų priemonių ir galėjo būti iškraipoma konkurencija ar daromas poveikis prekybai, visa tai baigėsi, bendrovei „Saremar“ nutraukus veiklą. Be to, 2014 m. sprendime nurodytas reikalavimas susigrąžinti lėšas jau buvo patenkintas, tik iš dalies (maždaug 40 % grąžintinos sumos, žr. 27 ir 36 konstatuojamąsias dalis).

(38) Atsižvelgdama į tai, Komisija pažymi, kad abu minėti valstybės pagalbos kontrolės ir susigrąžinimo tikslai, t. y. neleisti teikti nesuderinamos valstybės pagalbos ir užtikrinti, kad būtų atkurta padėtis, buvusi iki konkurencijos iškraipymo, kurį sukėlė su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba, jau pasiekti. Juk bendrovė „Saremar“ nebėra rinkoje veikiantis ekonominės veiklos vykdytojas ir jau likviduojama, o kadangi pardavus bendrovės „Saremar“ turtą gauta nepakankamai lėšų, su valstybės pagalba susiję reikalavimai galėjo būti patenkinti tik iš dalies. Todėl tęsti bendrovės „Saremar“ veiklos tyrimą netikslinga.

([27]) Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 267 su pakeitimais (vadinamasis *Legge Fallimentare*).

([28]) Žr. 2019 m. liepos 23 d. Komisijos pranešimo dėl neteisėtos ir nesuderinamos valstybės pagalbos susigrąžinimo (C 247/1) 129 punktą.

(39) Remiantis Teismo praktika, vertinti, ar tarp bendrovės „Saremar“ ir jos teisių ir pareigų perėmėjų galėjo būti ekonominis tęstinumas, galima pagal šiuos veiksnius: perdavimo mastą (turtą ir įsipareigojimus, darbo jėgos išsaugojimą ir turto grupes), perdavimo kainą, perimančiosios ir perimamosios bendrovių akcininkų ar savininkų tapatybę, perdavimo momentą (jau pradėjus tyrimą, inicijavus procedūrą ar priėmus galutinį sprendimą) arba sandorio ekonominį logiką ([29]).

(40) Atsižvelgdama į tai, Komisija pažymi, kad, vykdydama 2014 m. sprendimui įgyvendinti skirtą susigrąžinimo procedūrą, ji jau įvertino, ar, prievolė grąžinti bendrovei „Saremar“ suteiktą pagalbą turėtų būti taikoma ir kitoms įmonėms, kurioms galėjo būti perduotas pagalbos gavėjo turtas ar veikla. Iš tiesų, vykdydama tą susigrąžinimo procedūrą, Komisija pripažino, kad pagalbos susigrąžinimo prievolė būtų taikoma tik bendrovei „Saremar“, atmesdama ekonominio tęstinumo tarp jos ir bendrovių „Delcomar“ arba „Delcoservizi“ (toliau kartu – teisių ir pareigų perėmėjai) galimybę dėl šių priežasčių:

a) keltų paslaugų teikimas maršrutais pagal viešojo paslaugų pirkimo sutartį buvo pavestas, o laivai perleisti surengus du atskirus, skaidrius, viešus ir nediskriminacinius konkursus;

b) bendrovės „Saremar“ darbuotojai buvo atleisti, o teisių ir pareigų perėmėjai vėl įdarbino tik dalį jų ([30]);

c) teisių ir pareigų perėmėjai yra privatūs veiklos vykdytojai, o bendrovė „Saremar“ visiškai priklauso Sardinijos regionui, todėl tarp turto pardavėjo ir pirkėjo negalima nustatyti jokio ryšio;

d) teisių ir pareigų perėmėjų sprendimai dėl investicijų ar pasiūlymų teikimo yra rinkos sprendimai.

(41) Po to, kai susigrąžinimo byla buvo preliminariai baigta, Komisija negavo jokios informacijos, dėl kurios ji galėtų pakeisti nuomonę šiuo klausimu. Todėl remiantis turima informacija galima teigti, kad ekonominio tęstinumo tarp bendrovės „Saremar“ ir bendrovės „Delcomar“ arba bendrovės „Delcoservizi“ ar jų abiejų nėra. Komisija toliau stebės bendrovės „Saremar“ likvidavimą, kol ji bus išbraukta iš įmonių registro. Tik taip ji galės galutinai užbaigti 2014 m. sprendimui įgyvendinti skirtą susigrąžinimo procedūrą ([31]).

(42) Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į tai, kad bendrovė „Saremar“ yra likviduojama ir nėra ekonominio tęstinumo su jos teisių ir pareigų perėmėjais, pagal SESV 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą pradėta vis dar neįvertintų priemonių, taikytų bendrovei „Saremar“ arba jos teisių ir pareigų perėmėjams, oficiali tyrimo procedūra nebetenka prasmės.

(43) Šis sprendimas nesusijęs su kitais klausimais, kuriems taikomi 2011 m. ir 2012 m. sprendimai ([32]) arba į kuriuos suinteresuotosios šalys atkreipė Komisijos dėmesį atliekant tyrimą, pradėtą pagal minėtus sprendimus, ir jiems įtakos neturi,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

2011 m. spalio 5 d. pagal SESV 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą bendrovės „Saremar“ ir jos teisių ir pareigų perėmėjų atžvilgiu pradėta ir 2012 m. gruodžio 19 d. pratęsta procedūra nutraukiama.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.

([29]) Sprendimas *Fortischem a.s. / Komisija*, T-121/15, ECLI:EU:T:2019:684, 208 punktas.
([30]) Remiantis Komisijos turima informacija, bendrovė „Delcomar“ vėl įdarbino mažiau nei 20 % bendrovės „Saremar“ darbuotojų.
([31]) Žr. 2019 m. liepos 23 d. Komisijos pranešimo dėl neteisėtos ir nesuderinamos valstybės pagalbos susigrąžinimo (C 247/1) 136–140 punktus.
([32]) Žr. šio sprendimo 6 ir 8 konstatuojamąsias dalis.

Priimta Briuselyje 2021 m. rugsėjo 30 d.

Komisijos vardu
Margrethe VESTAGER
Komisijos narė